

Qui muri prius inexpugnabiles nullius ob
sidione subuersi sunt. Hec qui plenus
cognoscere uult. Legat historia xeno
fontis de giro minore. et inueniet ea
esse completa. quod ille longe ante predixit
domino manifestante. Et dabo tibi gire thes
auros regum absconditos. & diuersas
urbium. & archysecretorum. itaque
reges et regine semper me clam habebant
et dabo. & quare hoc. Et scias quod
ego dominus qui uoco nomen tuum dominus israhel. lon
ge ante quam nascaris. sic olim uocaui i
saac et iacob. et multa ante predixide
te. ut de isaac et ioseph. et hoc nefe
ci propter te. neque pro tuo merito. sed pro
pter seruum meum iacob. & israhel electum
meum. ut dimittas eum ex captiuitate. et
re cognoscens que tibi ante predixi quam
cereris. bona seruus meus impendere
studeas. Et uocaui te in nomine tuo.
^{expos} hoc est ut gyrus uoceris. Assimilau
te in nomine filio meo. & nunc cog
nouisti me. Multi uolunt hoc
referre ad dominum ihesum christum qui istam
sententia dicitur. sed non loquuntur eam
ueras. Cyrillus qui interpretatur heres. nam
se hereditatem amniculi sui clarus
cepit. regnum uidelicet babiloniorum
chaldeorum medorum et persarum. atque egypti.

Et qui christus etiam uocatur propter dignitatem impe
rii. assimilari debet domino ihesu christo tantum
in nomine. quod hereditatem a patre sus
cepit. sicut in psalmo habetur. Postula
a me et dabo tibi gentes hereditatem
tuam. et qui unctus est oleo legitime pro par
ticipibus tuis. Assimilauit te inquit
in nomine filio meo. et cognouisti me
esse uerum dominum. quod te feci uictorem mul
tarum gentium. si adorasti idola quod tibi nihil
profuerit. Ego dominus & non amplius dominus fue
rus. extra me non dominus. Non excludit fi
lium a se neque spiritum sanctum cum dicit extra
me non dominus. quod pater cum filio et spiritu sancto
unus dominus. sicut loquitur ipse filius. Ego
in patre et pater in me est. et ego et pater
unum sumus. Accurrite uirtute ut
adquiretis et regna & nunc cognouisti me.
sicut cognoscendus eris. Ideoque accurrite
te uirtute et dedi gloriam regnorum ut
pro te sciant hi qui ab ostibus solis. & qui
ab occidente. quoniam absque me non est. Ego
dominus & non aliter. Legitur in uolumine
libri hebreorum scripsisse gyrus ad omnes
gentes necesse est dominum dominum patrem dominum dominum israhel.
Istam uero intelligendum est. ut ex captiuorum
laxatione de omnipotens deus tanta notitior
cunctis in partibus facta est. Dicit iosephus
in historia antiquitatum. idcirco dominus

Thru Stadthaus. 67/1051

f. 73ⁿ

Thru Stadthaus.

67/1051

f. 73ⁿ

indaceserime. Et saccu id alicui ponam
operimtu eox: ut penitentia agentes
dicant cu psalmista. Ego aut cum mo
lesti eent. induc bame cilicio. Dns de
lingua erudna id i docta m
sciam sustinere cu qlapsus e uerbo.
Hebrei nolunt hoc referre ad xpm
s; potius ad isaia. cui dns lingua eru
dna dedit. ut suscitarer plm iuda
cu. et q multa obpbria ab eis sustinu
it. intantiu ut serra lignea secaret.
Sed melius ut referam illud ad dnm ihm
xpm. q erudna lingua hbu it ad cfo
landu merentes. et reuocandu peccatore
ad penitentia. et q psaline humnu gene
ris hec pati uoluit. Dns in qd d pater
dedit m lingua erudna in lege omiq;
sapientia. ut scia sustinere eu uerbo
qlapsus e sub in peccatu et morte. gen
uidelicet humanu. Quo uerbo dicit
se sustinere gen humnu. Uerbo p
dicationis et penitentie. dicendo.
Penitentia agne. appropinquabunt eni reg
nu celox. Et uenite omes ad me qlabo
ratis & onerati estis. & ego reficiu uos
Qd dicit dns dedit m lingua erudna uox
humanitatis e. scdm qd p passione et
resurrectione dix. data e m omis po
testas. Quantu eni ad diuinitate m

pmet. omia possidet pntu cupare.
Ergo id: eleuat mne. hie ab exordio
mee natiuitatis tp dicationis. mne e
rigu m aure. id mellec tu mntis. in au
diu illu qm magistru. et ne alia loquar
nisi qd ab illo audiero. De hoc dicit ip
se eu gto ioh. Ego a me ipso n loquor.
Loqr dms more discipuli. q matino te
pre a magistro docet. Dns d. pperunt
m aure id: intelligentia. Ego aut n
citra dico id: citra uoluntate e m ago.
r & os u n abu. hie a uoluntate e m rece
si. q ag placta sei. facio sep. Corpus
meu dedi p cumentib; iudeis et milib;
romnis generis humani. & generis ine
as uellentib;. Genes s loca ubi p mu barba
nascit. Tunc dedit genas suas sine
barba uellentib;. qndo uelauerunt
facie ei et dabant ei alapas ipso ne
tepente. facia mea id: p sentiam
mea. t faciem corporis nauti. siue n
declinaui ab in crepantib; et cspuen
tib;. Hec omia in passione illius legim
ad impleta. Dns d. auxilator m sub
fuit in passione. ideo n su cfusus. ideo
nerubui. neq; sustinui obpbriu. Tunc
sustineret cfusione. si tertia die n resur
rexisset. Ideo q ipse e auxilator
ms. posui faciem meam ut petra duris

2 summa

ego adiuua te pro qd̄ ego adiuuabo te.
Noli timere uermis iacob qui mortui es
existit subaudit peccato. Ego auxiliat
sui tui dicit dñs & redemptor tuus scilicet.
Vermis appellat chorus ap̄lorū pp̄t humi
litate imitans illū qui dicit in psalmo.
Ego sū uermis & non homo. Sicut enim
uermis terrā penetrat. ita sermo ap̄licus gen
tium corda penetrat. Mortui sunt existit
sub peccato qui dicunt cū ap̄lo. Cotidie
moriōr pp̄t uiam gl̄am fr̄s. uiuo autē
iā n̄ ego uiuit in me xp̄e. Ego posui te
quasi plaustrū triturans nouū habens
rostra scitancia. Iā sepe superius dixim
scdm litterā quid sit plaustrū triturans
quare habeat rostra scitancia. scdm ū
aliore intellectū hoc significat qd̄ p̄di
cacio ap̄lorū conterat eq̄arias potesta
tes. & sp̄uale nequiciā eleuantē se con
tra scienciā dī. & triturabis montes & col
les & cōminues. Iam montes reges & poten
tes hui scli designant. sicut p̄ colles mi
noris potencie & dignitatis principes.
qui pp̄t lucra tēporalia in supbiā erigun
t. Possūmus etiā dicere qd̄ ecclesiasticus
uir habens euangelicē p̄dicacionis ros
tra scitancia ēterat incredulorū duris
sima corda. Et uentilabit eos separans tri
ticū a paleis. idē om̄s electos ab heretico
ru

conuictione & uent̄ tollit eos. & turbo
disperget. ipsorū supbia interficiet eos. Et
tu exultabis in dñō & in scō isrl̄ letaberis.
Alloquit̄ chorus ap̄lorū. illi peribunt in
sua supbia & infidelitate tu autē o chor
ap̄lorū exultabis in dñō cū uideris demo
nes egredi. & humiles corde exaltari ad
culmina uirtutū. Valde enī gauisif
ap̄li cū uiderent p̄dicacionē suā gentes
conuertere ad fidē ab errore. Egeni & pau
peres quia n̄ habebant legē. n̄ p̄phetas n̄
ap̄los. neq; aliquē doctore. qui eos ad gau
dia patrie celestis inuitaret. & qui espa
nē sp̄itale porrigeret. Egeni. gentiles &
pauperes. querunt aquas idē doctrinā spi
tale a suis philosophis. & n̄ sunt. nullis doc
trine sp̄itales. Ideoq; lingua eorū sit
aruit. sine lege ac p̄phetarū oraculis.
Propterea dñs dī isrl̄ non eos penit̄ dereli
quit nec in aeternū perire eos passus est.
Sed aperuit insupinus collib; flumina.
sicut in subsequenti; ipse dicit. Ego dñs
exaudia eos. dī isrl̄ non derelinquā eos.
Aperia insupinus collib; flumina. &
in medio cāporū fontes. Colles isto in loco
in bonā partē intelligunt̄. Aperia insupi
nis inuclinatis. & humilib; gentib; flu
mina hoc ē doctrinā ueteris & noui
testamenti. Aperuit dī omnipotens in

Idem rex oporabatur salutem gentium & quia
unus est. id quod destruat illud quod uos feceris.
Quis oporabatur salutem gentium nisi ipse qui uir
dicitur. Nullus. Hec dicit dominus redemptor uir-
tis filius. Uxor dei patris ad apostolos dicit dominus
redemptor uir. Apostoli filii mei qui uos redemit
sanguine preciosissimo. Spiritus uos apostoli filii
mei. nisi in babilone & de traxi uos
et sum uos et chaldeos in nauibus suis
gloriantes. Quantum ad litteram patet
babilone id est interpretatur confusio. quia dicitur
fusus est labium uniuersae terre. quantum uero
ad aliorum intellectum ad hunc mundum
significat. qui adueniunt domino in
carne. in confusione peccatorum positi erant.
¶ uirtutes intelligamus reges & principes po-
testatibus istius seculi. qui sicuti uirtutibus por-
tat aliquid sic illorum munimur pompa
huius mundi ferebat. Quantum ad historia-
le sensum congruit idcirco dicit chaldeos glori-
antes in nauibus suis qui habent multa
& magna flumina praeclarissimi nauis
existebant. Quantum uero ad aliorum in-
tellectum patet. ideo hoc dicit. quia
animas multorum hominum perfluit huius
mundi demones qui per intellectum na-
gari faciebant. Propter uos inquit apostoli filii
mei. nisi in babilone hoc est in mundo
qui dixerat in confusione peccatorum.

& de traxi de superbia potentes huius seculi
uniuersos & demones & de traxi de cor-
dibus hominum qui gloriabantur ex animabus
quas decipiunt ut perfide rectam & dilecti-
onem certam regnum filius in in cordibus ho-
minum predicatione nostra instructorum. Ego
dominus scilicet uos apostoli creans scilicet rex uos & chora-
ptorum. Hec dicit dominus qui dedit filius scilicet
in mari rubro & in aquis torrentibus
id est fortissimis semitam uidelicet in iordan-
te & in arnon. sicut dicit moyses. quod ad
modum fecit in mari rubro pertransire
persecutionem mare. sic facit in torrentibus arnon.
¶ per uos qui dedit in mari uiam & in aquis
dantem semitam uidelicet ut regressio ex egipto
et introitus in terra promissionis habita-
re uaculum. ipse ducit principes huius mundi
de superbia & eunt ad humilitatem condan-
gum. expulsiq. de cordibus hominum demo-
nes quibus principabantur pertransire apostoli
& predicatoribus suis in mari. hoc est in hoc mun-
do. ut libere possent predicare. Ego eduxi
quadrigam de egipto & equum agmen
robustum. Quadriga & equus per multas
quadrigas & equos facit agmen robustum
per multitudinem robustorum. simul obdor-
muerunt id est simul mortui sunt. uere
surgunt quia somno perpetuo inuoluti sunt.
Conterriti sunt ab aquis multis in momento